

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽMONIŲ UŽKREČIAMŲJŲ LIGŲ PROFILAKTIKOS IR KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-1553 21 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-815

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2021 m. spalio 20 d. sprendimo Nr. SV-S-247 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 6 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Nepritarti Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo Nr. I-1553 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-815 (toliau – Projektas) dėl šių priežasčių:

1. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio pirmojoje dalyje (taip pat kituose Konstitucijos straipsniuose, nustatančiuose valstybės valdžią vykdančių valstybės institucijų įgaliojimus) yra įtvirtintas valdžių padalijimo principas, kuris reiškia, kad įstatymų leidžiamoji, vykdomoji ir teisminė valdžios yra atskirtos ir savarankiškos. Konstitucijoje tiesiogiai nustačius tam tikros valstybės valdžios institucijos įgaliojimus, viena valstybės valdžios institucija negali iš kitos perimti tokių įgaliojimų, tokie įgaliojimai negali būti pakeisti ar apriboti įstatymu. Vadovaudamasi Konstitucijoje įtvirtintu valdžių padalijimo principu, valstybės valdžios institucijos savarankiškai įgyvendina Konstitucijoje ir įstatymuose joms nustatytą kompetenciją, o Vyriausybės atsakomybė Seimui gali būti įgyvendinama tik Konstitucijoje numatytais būdais ir formomis. Konstitucijoje nėra numatyta tokia Vyriausybės veiklos priežiūros forma, kaip Vyriausybės nutarimų, priimtų jai įgyvendinant įstatymuose nustatytus įgaliojimus, tvirtinimas ar atšaukimas. Todėl Seimo įtraukimas į įstatymu reglamentuotą ir išimtinai Vyriausybės kompetencijai nustatytą veiklos sritį paskelbus karantiną visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje prieštarauja Konstitucijos 5 straipsnyje įtvirtintam valdžių padalijimo principui ir konstituciniam teisinės valstybės principui.

2. Karantino metu Vyriausybės nutarimu nustatomos specialios asmenų darbo, gyvenimo, poilsio, judėjimo sąlygos ir apribojimai, taip pat ūkinės ir kitokios veiklos sąlygos ir apribojimai nėra savitiksliai, nes yra skirti užkrečiamųjų ligų plitimui riboti. Konstitucinėje doktrinoje ne kartą pažymėta, kad leisdama nutarimus Vyriausybė negali veikti *ultra vires* – ji privalo laikytis Konstitucijos ir įstatymų, todėl priimdama sprendimus Vyriausybė privalo išlaikyti tinkamą viešo intereso ir individualių teisių pusiausvyrą. Numačius įstatymo projektu siūlomą procedūrą, būtų ne tik apribotos galimybės Vyriausybei, kaip vykdomosios valdžios institucijai, įstatymo nurodytais atvejais veikti kur kas efektyviau ir greičiau, bet ir sudarytos sąlygos politizuoti užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės procesą, dėl ko gali būti netaikomi apribojimai, kurie objektyviai būtini siekiant per kuo trumpesnę laiką užkirsti kelią užkrečiamosios ligos plitimui.

3. Siūlomas teisinis reguliavimas nederą su Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo 25 straipsnio 1 dalies nuostata, kad užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės valstybinį valdymą Lietuvos Respublikoje vykdo

Vyriausybė, Sveikatos apsaugos ministerija ir jos įstaigos. Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatyme nėra reglamentuoti Seimo, kaip užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės valstybinio valdymo subjekto, įgaliojimai užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės srityje, todėl atitinkamų Seimo įgaliojimų, paskelbus karantiną visoje Lietuvos teritorijoje, nustatymas Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo straipsnyje, reglamentuojančiame karantiną, neatitiktų Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 7 punkte nurodyto teisėkūros sistemiškumo principo, reiškiančio, kad teisės normos turi derėti tarpusavyje.

Ministras Pirmininkas

Sveikatos apsaugos ministras